

PEDAGÓGIAI PROGRAM
SZEKSZÁRDI SZC
ADY ENDRE SZAKKÉPZŐ ISKOLÁJA ÉS
KOLLÉGIUMA

2018. augusztus

TARTALOM

1.	BEVEZETÉS	5
1.1.	Helyzetkép.....	5
1.2.	Az iskolánk rövid bemutatása	7
1.3.	Az iskola küldetésnyilatkozata	8
1.4.	Az iskola jövőképe	9
2.	NEVELÉSI PROGRAM	10
2.1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	10
2.1.1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	10
2.1.2.	Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink	10
2.1.3.	Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében.....	11
2.2.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai.....	11
2.2.1.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	14
2.2.2.	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	19
2.3.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
2.3.1.	Az értelmi nevelés	21
2.3.2.	Az erkölcsi nevelés.....	22
2.3.3.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	23
2.3.4.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	23
2.3.5.	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	23
2.3.6.	Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés	23
2.3.7.	A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés.....	23
2.3.8.	Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés.....	24
2.3.9.	Médiatudatosságra való nevelés	24
2.3.10.	Gazdasági és pénzügyi nevelés	24
2.3.11.	Pályaorientáció	24
2.4.	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	25
2.5.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	31
2.6.	Komplex intézményi mozgásprogram	32
2.7.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	33
2.7.1.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők.....	34

2.7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....	34
2.7.3. Sajátos nevelési igényű tanulók.....	35
2.7.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás.....	36
2.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok...	37
2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	39
2.10. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	40
2.10.1. Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák.....	40
2.10.2. Alkalmassági vizsga	43
2.10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei	43
2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	43
3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	45
3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői.....	45
3.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai.....	45
3.3. Mellék-szakképesítés megszerzésével (bevezetésével) kapcsolatos szabályozások a pedagógiai programban (helyi tantervben).....	51
3.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai.....	56
3.5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	57
3.6. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	58
3.7. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	58
3.8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	59
3.9. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	63
3.10. A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei.....	64
Testösszetétel és tápláltsági profil	64
Aerob fitsségi (állóképességi) profil	64
Vázizomzat fitsségi profil	65
Hajlékonysági profil.....	65
3.11. Érettségi vizsgatárgyak.....	65

3.12. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	66
3.12.1. Ellenőrzés.....	66
3.12.2. Értékelés	66
3.13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	70
3.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	72
3.15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	73
3.16. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	74
3.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	74
3.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	76
3.19. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	77
3.19.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek.....	77
3.19.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	79
4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEI ÉS FÜGGELÉKEI.....	82
5. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	83

1. BEVEZETÉS

1.1. Helyzetkép

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII törvény 4/B § (1) bekezdése alapján **2015. július 1-én országosan 44 szakképzési centrum jött létre**, amelyek összesen **365 tagintézményt foglaltak magukban**. Az egyes szakképzési centrumokhoz a térségi feladatellátás és a tanulólétszám alapján minimum 4, maximum 18 tagintézmény tartozik. 2016. szeptember 1-től az intézmény átvételek és átadások következtében 379 tagintézmény működik a szakképzési centrumok keretében. (Földművelésügyi Minisztérium fenntartásában 48 szakképzési intézmény működik.)

A Szekszárdi Szakképzési Centrum élén a **főigazgató áll, ő egy személyben a munkáltatói jogok gyakorlója**. Munkáját közvetlen helyettese a **gazdasági főigazgató-helyettes**, továbbá **21 fős** központi munkaszervezet támogatja. A központi munkaszervezet irodái Szekszárdon a Széchenyi u. 2-14.-ben kerültek kialakításra 2015-ben.

Kapcsolat:

Szekszárdi Szakképzési Centrum

Szekszárd, Széchenyi u. 2-14

Tel: 74/529-333

Fax: 74/529-330

Központi email: centrum@szekszardiszc.hu

Felnőttképzés: felnottkepzes@szekszardiszc.hu

Felnőttoktatás: felnottoktatas@szekszardiszc.hu

Vezetőség:

Ábrahám Norbert főigazgató,

Éles Márta gazdasági főigazgató-helyettes.

A megyében a legnagyobb szakképzési intézmény a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) által fenntartott **Szekszárdi Szakképzési Centrum**, melynek **10 tagintézménye** van:

- SZSZC Ady Endre Szakképző Iskolája és Kollégiuma (7100 Szekszárd, Széchenyi u. 2-14.);
- SZSZC Apáczai Cs. J. Szakgimnáziuma és Kollégiuma (7200 Dombóvár, Arany János tér 21.);
- SZSZC Bezerédj István Szakképző Iskolája (7100 Szekszárd, Szent László u. 8-12.);
- SZSZC Eü-Szoc. Szakképző Iskolája és Kollégiuma (7100 Szekszárd, Szt-Györgyi A. u. 8-10.);
- SZSZC Esterházy M. Szakképző Iskolája és Kollégiuma (7200 Dombóvár, Népközt. u. 21.);
- SZSZC I. István Szakképző Iskolája (7030 Paks, Iskola u. 7.);
- SZSZC Magyar László Szakképző Iskolája (7020 Dunaföldvár, Templom u. 9.);
- SZSZC Perczel Mór Szakképző Iskolája és Kollégiuma (7150 Bonyhád, Széchenyi tér 18.);

- SZSZC Vendéglátó Szakképző Iskolája (7100 Szekszárd, Szent István tér 15-17.);
- SZSZC Vályi Péter Szakképző Iskolája és Kollégiuma (7090 Tamási, Deák F. u. 6-8.).

A 10 tagintézmény 21 telephelyen működik Tolna megyében.

A Centrum előtt álló kihívások, jövőkép:

A magyar iskolarendszer rendkívül szelektív, ez abban is megmutatkozik, hogy igen jelentősek az intézmények tagintézmények közötti különbségek a tanulói teljesítményekben. A nemzetközi mérések szerint bizonyos kompetenciaterületeken magas az alulteljesítők aránya és ez abból is fakad, hogy bizonyos iskolák folyamatosan újratermelik az alapkészségeket és kulcskompetenciákat elsajátítani nem tudó tanulókat. A korai iskolaelhagyás szempontjából hosszú távon elengedhetetlenül fontos azoknak az iskoláknak az **infrastrukturális fejlesztése**, ahonnan folyamatosan nagyobb arányban kerülnek ki az alulteljesítő tanulók. Intézményünkben a **Szekszárdi Szakképzési Centrumban** a pedagógiai és a szervezeti kultúra mellett a **tárgyi, környezeti feltételek** fejlesztése egyaránt szükséges. **A lemorzsolódás csökkentését segítő aktív beavatkozásként tekintünk a megvalósítás előtt álló GINOP-os pályázatokra, a terveink szerint több tagintézményünkben a jövőben megvalósuló beruházásokra.**

A Centrum a működése során az alábbi alapelveket, célkitűzéseket tartja szem előtt:

- lehetőségeink szerint személyekhez igazodó, az egyéni fejlesztést rendszerszerűen kezelő pedagógiai gyakorlat kialakítása és működtetése,
- az életpálya-építés központba helyezése valamennyi képzési típusban (szakközépiskola, szakgimnázium, felnőttoktatás, felnőttképzés),
- kompetencia alapú alapkészségek és a releváns kulcskompetenciák eredményes, hatékony fejlesztése valamennyi képzési típusban,
- modulrendszerű, rugalmas, az egyéni tanulási utakat támogató, a tehetséggondozást, felzárkóztatást segítő elméleti és gyakorlati képzési rendszer működtetése,
- megtartó képességünk fejlesztése érdekében folyamatos fejlesztés a tagintézmények bevonásával, partnerközpontúságra és befogadó szemléletre támaszkodva,
- magas színvonalú, hatékony pedagógiai munka annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt tanulók esélyegyenlőségét és fejlesztését megvalósítsuk,
- ágazatközi (rendvédelmi szervek, katasztrófavédelem, honvédség, szociális, egészségügyi, gazdasági élet szereplői, városi önkormányzatok, kamarák, felsőfokú oktatási intézmények, civil szereplők, köznevelési intézmények stb.) együttműködések és partnerség kialakítása a szakmai céljaink megvalósítása, a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

1.2. Az iskolánk rövid bemutatása

Az iskola története 1928-ig vezethető vissza, amikor megalakult Szekszárdon az Ipari Tanonciskola. 1971-től az iskola a sokak számára még ma is ismert 505.sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet nevet viselte. Az **505-ös** már akkoriban is Tolna megye legnagyobb szakképző iskolája volt közel 2000 diákjával. Az iskola 1994-től 2007-ig az **Ady Endre Középiskola** nevet viselte, melyet 2016. szeptember 1-től ismét „visszakapott”.

2004-től nyelvi előkészítő képzés egészíti ki az iskolai profilt, 2006 szeptemberében elindult a divatiskolai képzés

Iskolánk jelentős fejlesztések eredményeként 2007. augusztus 01-től a **Szent László Egységes Középiskola**, majd 2008. július 1-től 2015 július 30.-ig a **Szent László Szakképző Iskola (TISZK) Székhely Intézményeként** működött.

Elsődleges feladatunk továbbra is a műszaki szakemberek képzése. A szakközépiskola, illetve a szakgimnázium elvégzése után nyitva áll az út az érettségi, a szakmaszerzés és a továbbtanulás felé egyaránt. Szakképző évfolyamainkra már a nyolcadik osztály elvégzése után is várjuk a jelentkezőket. A 2011/2012. tanévben bevezettük kísérleti jelleggel a duális képzési formát két hiányszakma esetében (villanyszerelő, gépi forgácsoló). A 2012/2013. tanévben indult új típusú szakképző osztályainkban a 8. osztály után hozzánk jelentkező tanulók már a képzés elejétől fogva a választott szakmájukat gyakorolhatták.

A 3 éves szakképzés bevezetésének úttörőjeként első osztályunk 2013-ban végzett ebben a képzési formában. Iskolánk komoly tapasztalatokkal rendelkezik az új képzési formát illetően. Referenciainstítúciónként iskolai jó gyakorlataink országosan is elérhetővé váltak. Szakmai matematika és pályaorientációs jó gyakorlataink segítik tanulóinkat a számukra legkedvezőbb szakma kiválasztásában.

Ágazati szakgimnázium

A tanulók a 8. osztály után új típusú szakgimnáziumi osztályokba jelentkezhetnek. A megjelölt ágazatokhoz *betölthető munkakörök* kapcsolódnak, amelyekkel az új típusú szakmai érettségi letétele után munka vállalható. Az érettségi vizsgára történő jelentkezésnek 2016.01.01-től feltétele az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése. Tanulóinknak sokféle helyszínt és területet kínálunk ennek teljesítéséhez.

A szakmai érettségi adott szakterületen további tanulásra jogosít, amelynek keretében különféle szakképesítések szerezhetőek minden ágazatban a sikeres érettségi után iskolánkban a korábbi szakirányú tanulmányok beszámítása esetén akár 1 év alatt (technikus képzés). A beiratkozás feltétele az orvosi alkalmasság.

Új típusú szakképzés a szakközépiskolában

Szakközépiskolában a 2016/2017. tanévben az új típusú szakképzésnek megfelelően indítottuk képzéseinket. A képzés keretében 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők 3 éves, szakmai vizsgára történő felkészítésbe kapcsolódhatnak be. Tanulmányaik során a szakképzés megkezdéséhez szükséges kompetenciákat és tudáselemeket a 9. évfolyam sikeres elvégzésével szerezhetik meg, szakmai gyakorlatukat az iskola tanműhelyeiben biztosítjuk. A tanulók a 9. évfolyam végén szintvizsgát tesznek. Ezt követően tanulószződést köthetnek a gyakorlati oktatás céljából és a 10. évfolyamtól kezdve külső szakmai partnereinknél (gazdálkodó szervezetnél, egyéni vállalkozónál, stb.) teljesítik szakmai gyakorlatukat. A szakképzettség megszerzése után, 12-13. évfolyamon lehetőségük lesz diákjainknak az érettségi vizsgára való felkészülésre iskolánkban. A beiratkozás feltétele az orvosi alkalmasság.

Szolgáltatásaink

Iskolánkban biztosítjuk a mindennapos testnevelés és sportolás lehetőségét. Igény, illetve a hiányszakmákban tanulóknak törvényi kötelezettségünk szerint biztosítunk tantárgyi korrepetálást, amelyek a tananyag elsajátításában, gyakorlásában nyújt segítséget. Sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő tanulóink számára tanulószobát szervezünk, ahol pedagógus felügyelete mellett készülhetnek fel diákjaink a következő napok feladataira.

Intézményünkben működik a Felelős vagyok érted Alapítvány és a Diákélet Egyesület, amelyek segítségével támogatást tudunk adni a jól tanuló, illetve a rászoruló tanulóknak, sportolási lehetőségeket, versenyek nevezési díjait, kulturális rendezvények belépőjét finanszírozunk, kirándulásokhoz támogatást adunk.

Iskolánk melegítő konyhával és ebédlővel rendelkezik, működtetője a budapesti székhelyű Hungast Csoporthoz tartozó Kölyökmenza Kft.

Az iskola területén található a Fiúkollégium, ahol akár 100 tanuló elhelyezése biztosított. A lányok az Egészségügyi Szakképző Iskola területén található Lánykollégiumban kaphatnak színvonalas szállást. A kollégiumban a tanuláshoz segítséget kapnak a fiatalok a nevelőtanároktól.

1.3. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az iskolánk Tolna megye nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye.

Célja, hogy növendékeink felismerjék a bennük rejlő képességeket, és azt a megalapozott szakmaválasztás után továbbfejlesszék az általános és a szakmai képzés keretében, legyenek büszkék szakmájukra, a munka szeretete része legyen egyéni boldogulásuknak.

Célunk a korszerű szakképzés megvalósítása, a szakmai igényességre, nyitottságra való nevelés, a folyamatos továbbképzés belső igényének kialakítása. A munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzési szerkezetet működtetünk, a duális szakképzés megvalósításában együttműködünk a gazdálkodó szervezetekkel.

További célunk, hogy iskolánk az ismeretek átadásának és az emberi kapcsolatok sokféleségének olyan színtere legyen, melyet a tanítványok és a pedagógusok közösen alakítanak és formálnak a számukra legtöbbször adóvá. Végzett diákjaink meglévő értékeiknek biztos tudatában képesek legyenek saját sorsuk legkedvezőbb alakítására.

El kívánjuk érni, hogy tanulóink ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetük értékeit, a társadalmi szokásokat, viselkedési normákat; legyen igényük az egészségmegőrző életvitelre.

Az intézmény önértékelési rendszerének működtetésével biztosítjuk, hogy a jövőben az iskola minden területén lehetőség nyíljon a folyamatos fejlesztésre és belső szükségletté váljon a minőségi munkavégzés.

Az iskola elképzeléseinek megvalósításához rendelkezésre áll a felkészült, képzett nevelőtestület, a jól felszerelt iskola és tanműhely, valamint az oktatás területén működő támogató partnereink.

1.4. Az iskola jövőképe

Célunk, hogy a megye a régió munkaerő-piaci igényeit kielégítő széles szakmai alapozású, gyakorlat-centrikus, a vállalkozói szemlélet alapjain nyugvó oktatás keretében szerezzék meg tanulóink a társadalom által elvárt, differenciált szakmai végzettségeket, s készüljenek fel a munkaerő-piaci mobilitásra. A duális szakképzés teljes-körű megvalósítása érdekében szoros együttműködést alakítunk ki minden érintett gazdasági szereplővel, kamarával, rendvédelmi szervezettel, a szakképzési irányító szervezettel.

A jövőben integrálni kívánjuk a felnőttoktatási, felnőttképzési formákat az iskola képzési struktúrájába: a továbbképzések, átképzések, valamint további szakmai képzettségek megszerzéséhez szükséges feltételrendszer kialakításával.

El kívánjuk érni, hogy az oktatás folyamatában a diákok szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel.

Az iskolai hazai és külföldi partnerkapcsolatok erősítésével, a technikai háttér jobb kihasználásával, a szülők intenzívebb bevonásával eredményesebbé kívánjuk tenni oktató-nevelő munkánkat.

Célunk a különböző cégekkel, szervezetekkel meglévő iskolai kapcsolatok fejlesztésével, az iskolai eredményesség növelése, a korai iskolaelhagyás csökkentése, továbbá a pályázatokon történő eredményes részvétellel az iskola külső erőforrásteremtésének növelése.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

2.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- **Személyiségközpontú fejlesztés:** A tanulók megismerésén alapuló pedagógiai fejlesztés, amely igazodik a tanulók egyéni fejlődési üteméhez. Fontos alapelv a gyengébbek felzárkóztatása és a tehetségesek képességeinek kibontakoztatása. Az ismeretközlés mellett fontosnak tartjuk a kompetenciák fejlesztését. A teljes személyiség fejlesztése magába foglalja az ismeretek elmélyítését, az érzelmi nevelést, a testi fejlesztést és a társas kapcsolatokra épülő személyiségfejlesztést.
- **Tanulóközpontúság:** Az iskola fontos feladatának tekinti a személyiségfejlesztést, tiszteltben tartja a diákok jogait, igyekszik bevonni őket az iskola életébe, számítt véleményükre, ötleteikre, aktivitásukra, és mind az elméleti, mind a gyakorlati munkában magas szintű teljesítményt vár el a diákjaitól.
- **Egyéni tanulási utak biztosítása:** A tanulók megismerésén és egyéni fejlesztésén alapuló pedagógia célja, hogy minden tanuló találja meg a helyét az iskola oktatási rendszerében. Rugalmas oktatás-szervezési eljárásokkal támogatjuk a tanulók egyéni fejlődési ütemének érvényesülését.
- **Nyitottság:** Az iskola kapcsolatrendszerén keresztül figyeli a környezetét. Kapcsolatot tart a gazdaság szereplőivel, rendvédelmi szervezetekkel, a munkaerőpiac elvárásai szerint alakítja a képzés szerkezetét. Az oktatás tartalmi elemeit a tantervi kereteken belül a gazdasági környezet elvárásai szerint alakítja ki.
- **Esélyegyenlőség biztosítása:** Pedagógiai nyitottsággal közelítünk minden tanulóhoz, hiszszük, hogy a munkánkkal értéket teremtünk, és minden tanulóval szemben feladatunk az értékek ápolása és fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítjuk a személyre szóló fejlesztést, a támogató, segítő pedagógiai környezetet.

2.1.2. Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- a tanulás, a tudás,
- a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia,
- az egészséges életmód,
- a sport, a mozgás a személyiség életében,
- humanista gondolkodás, közösségi magatartás,
- munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet,
- kreativitás, az alkotó önkifejezés,

- egészséges nemzettudat, hazaszeretet, lokálpatriotizmus,
- az újra való nyitottság,
- az együttműködés.

2.1.3. Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelése, oktatása érdekében

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges az élethosszig tartó tanulás (lifelong learning) megalapozása, a szakmai mobilitásra való felkészülés.
- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás lehetőségének megalapozása, hogy tanulóink továbbfejleszthető és piac-képes tudás megszerzésére törekedjenek.
- Naprakész természettudományos és társadalomtudományos műveltség kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Célunk a megye, régió szakmai igényeinek megfelelő szakmaszerkezet működtetése az oktatott szakképzési ágazatok területén és az érettségi utáni szakmaszerzés, felnőttoktatás, felnőttképzés területén is.
- Növendékeink az oktatás folyamatában szerezzenek a munkába állást segítő, problémakezelő ismereteket, szóbeli, írásbeli, informatikai, idegen nyelvi kommunikációs készségük fejlődjön, segítve a további ismeretszerzést, a társadalmi kapcsolatok alakítását. Képesek legyenek az önálló eligazodásra, rendelkezzenek jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretekkel.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel, reális énképpel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegevalósításra. A kudarc- és sikertűrési készségeinek fejlesztése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- Az önálló, felelős állásfoglalás és cselekvés alapjainak, valamint az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségek kimunkálásának segítése. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

- A szakközépiskola és a szakgimnáziumi nevelési-oktató feladata az általános műveltség megalapozása, az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére, továbbá a szakmai vizsgára való felkészítés. Célunk, hogy tanulóink olyan szakmai kompetenciákat szerezzenek, amelyek birtokában képesek a további ismeretszerzésre, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.

- A társadalomba való beilleszkedés támogatása azzal, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására
- A nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbbépítésére, integrálására.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony nevelő-oktató munkával fejlesztesse a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A gyakorlati oktatás kapcsolódjon az elméleti képzéshez, a cél a gyakorlati alkalmazhatóság, a munkaerő-piaci környezet elvárásainak megfelelő, hasznosítható tudás biztosítása.

Kiemelt feladatainkhoz kapcsolódó feladatok, eszközök és eljárások:

Feladatok	Eszközök, eljárások
<ul style="list-style-type: none"> • Az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztése. • Egyéni tanulási utakat biztosítunk a tanulók számára. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felzárkóztató programok, korrepetálások szervezése. • Differenciálás a tanítási órákon. • Változatos tanítási módszerek alkalmazása (a helyi tantervek ajánlásokat tartalmaznak ehhez).
<ul style="list-style-type: none"> • Felkészítés az érettségi és szakmai vizsgákra. • A tanulók továbbtanulásának támogatása, segítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vizsgafelkészítők tartása. • Próbavizsgákon vizsgatapasztalat megszerzése. • Továbbtanulási tájékoztatók a szülőknek és a diákoknak. • Továbbtanulási operatív segítség a jelentkezés teljes időszakában. • Szabályozott folyamat a továbbtanulás intézményi támogatására.
<ul style="list-style-type: none"> • Átjárhatóság biztosítása a szakközépiskola és a szakgimnázium között. • Az ágazati szakmai alapozás során segítjük a tanulók megalapozott szakirány-választását az alapozó évfolyamokon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Támogató rendszer a tanulási utak biztosítására. • Pályairányítási, munkavállalási ismeretek beépítése az oktatási folyamatba.
<ul style="list-style-type: none"> • Partneri kapcsolatok működtetése a gazdaság szereplőivel, a munkaerőpiac igényeinek mérésére. • A korszerű ismeretek beépítése az oktatásba. • Gyakorlat-centrikus módszertan alkalmazása a szakképzésben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Partneri igény- és elégedettségmérések végzése a munkaerő-piaci szereplők körében. • A munkaerőpiac igényeinek beépítése a helyi tantervekbe, szakmai programokba.
<ul style="list-style-type: none"> • Felnőttképzési, felnőttoktatási tevékenység bővítése. • Felnőttképzési kínálat megjelenítése a szakképzési piacon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felnőttképzési programok fejlesztése, felnőttképzési marketing a munkaerő-piaci partnerek körében.

Feladatok	Eszközök, eljárások
<ul style="list-style-type: none"> • A munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése. • Társas, személyes és módszertani kompetenciák fejlesztése. • A NAT fejlesztési területének megfelelő önállóságra, felelősségérzetre, kezdeményezőképeségre, felelős munkavállalásra való nevelés. • Kommunikációs készségek kialakítása, folyamatos fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korszerű, gyakorlat-centrikus, tevékenységközpontú módszertan alkalmazása az elméleti és gyakorlati képzésben. • A jogi, pénzügyi, munkaügyi ismeretek beépítése a szakmai tárgyakba. • Kommunikatív nyelvoktatási módszerek alkalmazása. • A szóbeli feleletek megfelelő arányának biztosítása a számonkérésben.
<ul style="list-style-type: none"> • A helyi tartalmak beépítése a helyi tantervbe és a szakmai programba. • A munkába állás támogatása, a szükséges kompetenciák fejlesztése, kapcsolatok építése a munkaerő-piaci szereplőkkel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Partneri kapcsolatok működtetése a régió gazdálkodó szervezeteivel, az érdekképviselői intézményekkel. • A munkába állást segítő-támogató rendszer működtetése: álláskeresési technikák, jogi, munkaügyi ismeretek.
<ul style="list-style-type: none"> • A tanulás tanítása minden tantárgy képzési tervébe beépítve. • Az önálló ismeretszerzés kifejlesztése, az önállóság, az önértékelés fejlesztése a szakmai képzésben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önálló tanulás módszertani alkalmazása az oktatásban. • Az önálló tanulási feladatok alkalmazása, önálló projektfeladatok beépítése az oktatásba.
<ul style="list-style-type: none"> • Önálló feladatok, projektek megoldása. • Kreatív, gyakorlati, egyéni és csoportos feladatok megoldása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iskolai projektnapok szervezése. • A gyakorlati oktatás feladatainak projekteké szervezése. • Részvétel tanórán kívüli projektekben.
<ul style="list-style-type: none"> • A motiváció alkalmazása, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának bemutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> • A szemléltetés, a gyakorlati alkalmazások az elméleti és gyakorlati képzésben.
<ul style="list-style-type: none"> • Önálló tanulás módszereinek alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektfeladatok, egyéni kutatómunka alkalmazása. • Önálló szakmai portfóliók készítése.
<ul style="list-style-type: none"> • Az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek negatív hatásainak megismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségnevelési napok, hetek szervezése. • A sportolás, a testmozgás igényének felkeltése, sportolási lehetőségek biztosítása a testnevelési órákon és más szabadidős programok keretében.
<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló személyiségének megismerése. • Egyéni fejlesztési tervek készítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehetség gondozó és felzárkóztató programok szervezése. • Önismereti órák tartása, művészeti és kulturális csoportok működtetése, kiállítások rendezése.
<ul style="list-style-type: none"> • A tanórai anyagokban a közösség által teremtett értékek bemutatása, megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ünnepi megemlékezések. • A természet megismerése, osztálykirándulások, táborok szervezése. • Iskolai projektnapok témáinak kiválasztása.

Feladatok	Eszközök, eljárások
<ul style="list-style-type: none"> • A közösen elfogadott szabályok betartása. • A tanuló önértékelésének fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Következetes, nyilvános szempontok szerinti értékelés. • Jutalmazás, büntetés szabályok szerinti alkalmazása. • A tanulók önértékelésének alkalmazása az intézményi értékelési rendszerben.
<ul style="list-style-type: none"> • Az iskolai közösségek pedagógusi támogatása, az osztályfőnöki, gyakorlatvezetői feladatok pontos meghatározása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Osztályfőnöki munka kiemelt támogatása, a tutori szerep működtetése. • Iskolai közösségi rendezvények szervezése.
<ul style="list-style-type: none"> • A módszertani megvalósítás során a társas kapcsolatok fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportban végzett munka alkalmazása az oktatásban és a gyakorlati képzésben. • A társas érintkezés szabályainak példamutatás útján történő fejlesztése a pedagógusok egymással való viszonyán, a pedagógus és a tanulók, valamint a szülők kapcsolatán keresztül.
<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók kapjanak önálló, kreatív feladatot, minden szakmai tevékenységükben találkoznak az alkotás örömeivel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékteremtés, az alkotás öröme jelenjen meg a szakmai munkában. • Ismerkedjenek meg a közvetlen és a tágabb környezetük kulturális értékeivel.
<ul style="list-style-type: none"> • Az oktatás-nevelés módszertani alkalmazásával sajátítsák el a társakkal való kapcsolattartás szabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportmunka, kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása. • Vita, mint módszer alkalmazása.
<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók számára egyértelmű és következetes értékelési rendszer alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rendszeres értékelés. • A fejlesztő értékelés alkalmazása. • Önismereti foglalkozások a szakmai és az osztályfőnöki órákon.
<ul style="list-style-type: none"> • A csoportos tevékenység szabályrendszerének megismerése, a team-munka szabályainak elsajátítása, a csoportszerepek jelentőségének ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportos feladatok megoldása. • A szakmai képzésben a team-munka követelményeinek szükségessége, gyakorlati eredményessége.
<ul style="list-style-type: none"> • A csoportszerepek gyakorlatban történő megismerése. • Az önértékelés fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni és csoportos feladatok megoldása egyértelmű értékelési követelményekkel.

2.2.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Céljaink megvalósítása érdekében a pedagógus:

- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét.

- Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, tanáraival, a gyakorlati oktatásban résztvevőkkel, szüleivel.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját; a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- A gazdasági igényeket, a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjébe, az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- Részt vesz az intézmény önértékelési munkájában. (Pedagógus, vezető, intézményi szint.)
- Együttműködik a kollégáival; kiemelten szoros együttműködés szükséges az egy osztályban tanítók közösségében, továbbá a szakmai eleméleti tanárok és a szakoktatók között.
- A munkatervben, programokban rögzített eseményeken, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tanműhelyekben, tornateremben rendet tart, a leltározásban részt vesz.
- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok, szakoktatók és osztályfőnökök minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- A pedagógus adminisztrációs és tájékoztatási feladatai között különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket. Az ellenőrző könyv/digitális napló útján a bejegyzéseit az osztályfőnök rendszeresen ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzéseket pótolja.

Az emberi erőforrások minisztere által jóváhagyott és az Oktatási Hivatal honlapján közzétett tanfelügyeleti standardok - a pedagógusok előmeneteli rendszerének részét képező minősítési rendszerrel összehangolt kompetenciák - alapján megfogalmazott elvárások a pedagógusokkal szemben:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség

- Pedagógiai tevékenysége biztos módszertani tudást tükröz.
- Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait.

- Ismeri és tudatosan alkalmazza a tanulócsoporthoz és a szakma sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási és képzési módszereket, eszközöket. Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal és szakmákkal.
- Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.
- Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

- Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatokat, munkaformákat, módszereket, eszközöket.
- Pedagógiai fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a tanulók életkori sajátosságaihoz és szakmai érdeklődésükhöz igazodó tevékenységek fejlesztése.
- Terveiben szerepet kap a tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése.
- Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret-és tapasztalatszerzési lehetőségeket, a gyakorlati képzőhelyeken megszerzett ismereteket, tapasztalatokat.
- Megtervezi a tanulók és a tanulói csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- Tervei készítése során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott tanulók és tanulói csoportok fejlesztési céljait.
- Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.
- A tanulók optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált tanítási-tanulási folyamatot tervez.
- A tanulók fejlettségére, életkori sajátosságaira is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

3. A tanulás támogatása

- Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, lelki állapotát.
- A tanulók hibázásait, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és segítő módon reagál.
- Felkelti és fenntartja a tanulók érdeklődését.
- Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket.
- Fejleszti a tanulók tanulási képességeit, megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- A tanulás támogatása során épít a tanulók egyéni céljaira, szükségleteire és szakmai elkötelezettségére, a tanulócsoporthoz sajátosságaira.

- Nyugodt és biztonságos nevelési, tanulási és képzési környezetet teremt.
- Ösztönzi a tanulókat a hagyományos és az IKT-eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban.
- Az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosít.
- Támogatja a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

- A nevelési-oktatási folyamatban a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít.
- Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a tanulókat.
- Tudatosan alkalmazza a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a tanulók komplex személyiségfejlődését.
- Tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul.
- Megismerteti a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket, és azok tiszteletére neveli őket.
- Az együttnevelés keretei között is módot talál a tanulók egyéni fejlődési igényeinek és lehetőségeinek kezelésére.
- Felismeri a tanulók személyiségfejlődési –az esetlegesen jelentkező - tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni.
- Felismeri a tanulóknál a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakoztatását.

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

- A pedagógus az általa vezetett tanulócsoportok fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretére, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
- Ösztönzi a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknál az érvelési kultúrát.
- Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és érték-ként közvetíti a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait.

- A tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítéletmentességre neveli.
- Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott tanulók életkorából következő fejlődéslélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
- Megteremti az általa irányított nevelési, oktatási és képzési folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.
- A tanulók nevelése, oktatása és képzése során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.

6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

- A tantervi tartalmakat a tanulók egyéni pedagógiai-pszichológiai szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza
- Változatos pedagógiai értékelési módszereket alkalmaz, a nevelési-oktatási-képzési folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és összegző értékelési formákat.
- Az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használ.
- Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít.
- A tanulóknak személyre szabott értékelést ad.
- Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási-képzési folyamat elején megismerteti a tanulókkal, a szülőkkel.
- A tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak és feladatainak kijelölésében.
- Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a tanulók személyiségének fejlődésére.
- A tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
- Elősegíti a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

- Tevékenysége során az intézményi pedagógiai és szakmai programhoz igazodóan, pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- A tanulók nevelése-oktatása-képzése érdekében kezdeményezően együttműködik a pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, a szakmai gyakorlati képzőhelyekkel, a szakmai partnerekkel és a szülőkkel.

- A tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai és szakmai program, az egyéb intézményi dokumentumok keretei között a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
- Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.
- Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.
- Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
- A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik pedagógustársaival, munkaközösségeivel, a nevelő-oktató-képző munkát segítő munkatársaival, a tanulók fejlődését támogató más szakemberekkel.
- Fontos számára tudásának, szakmai ismereteinek folyamatos megújítása, a megszerzett tudását pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
- Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

2.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák, foglalkozások túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettesek és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően neveli tanítványait.
- Összehangolja az osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- Szorosan együttműködik a gyakorlati oktatásban részt vevő oktatókkal, a gyakorlati képzés szervezőjével.
- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

- Igyekeznek folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken).
- Az osztályfőnök alaposan ismeri tanítványait, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal, szakokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (iskola pszichológus).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Saját hatáskörében – indokolt esetben – összesen évi nem összefüggő három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását.
- Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A középiskolai nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség bővítése és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A megszerzett ismereteket jól egészítik ki a szakmai elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok, a duális szakképzés keretében valóságos munkahelyi körülmények között lehetőség van a megszerzett tudás elmélyítésére, alkalmazására. A nevelési célok intézményi szintű, tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. (A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról alapján.)

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze, tiszteletben tartva minden ember egyediségét és fejlődését, és az egyetemes emberi értékeket. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

2.3.1. Az értelmi nevelés

Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére, az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítására, fejlesztésére. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítására, a praktikus gondolkodásra.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

2.3.2. Az erkölcsi nevelés

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.

2.3.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Az önismeret és énkép kialakulásának segítése, az értelmi és érzelmi oldal egészséges arányának kifejlesztésére törekvés. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség: a folyamatos önfejlesztés belső igényének kialakítása. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Társas kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítása (szociális kompetencia), kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

2.3.4. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára. Az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerésére, megbecsülésére nevelő ismeretek elsajátítása, egyéni és közösségi tevékenységek gyakorlása.

2.3.5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

2.3.6. Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Váljon tanulóink igényévé a természetnek és szűkebb környezetének megóvása. Ismerjék meg a hosszútávon fenntartható életmód gyakorlati fogásait.

Közvetlen és tágabb környezetünk értékeinek, sokszínűségének megőrzése, gyarapítása, közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

2.3.7. A testi és lelki egészségre nevelés és családi életre nevelés

Testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is. A nevelés feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

2.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos, elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. A szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése.

2.3.9. Médiatudatosságra való nevelés

Biztos esztétikai értékítélet és belső készlet kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értsék, milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

2.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanulóknak tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az ésszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

2.3.11. Pályaorientáció

Átfogó ismeretek szerzése és betekintés a munka világába, életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségeik megismerése több csatornán keresztül és a munkaadók, felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével. Az egyéni képességek, pályaalakultság felmérésére és elfogadására, jövőbeli felelősségvállalásra felkészítés. A segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos tevékenységek gyakorlása, magatartásmódok és azok kezelésének fejlesztése.

Kiemelt feladataink:

- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Fel kell készítenünk a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, a sikeres felsőoktatási felvételi-re.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: érettségi előkészítők, szakkörök, kirándulás, iskolaújság stb.

- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- A gyakorlati oktatásban az értékteremtő projektszemlélet követése.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- Azoknak a hátrányoknak a csökkentésére való törekvés, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.
- A színes, sokoldalú iskolai élet, tanulás, munka.
- A gyakorlati képzés, az értékteremtő munkavégzés személyiségformáló erejének kihasználása.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, a gondolkodás képességét, együttműködési készséget fejlesszék, edzék akaratukat.

2.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- lehetőségeink keretein belül az egészséges táplálkozás megvalósítása;
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, a mozgás beépítése a mindennapi életbe;
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel;
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Egészségnevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedésének fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést az életfordulókon (serdülőkor, ifjúkor) fokozottan meg kell erősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen – az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, a védőnői szolgálat, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média, stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

A diákok sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,

- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti és egészségtudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- az egészségnevelés mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez (NETFIT),
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés; a helyes életmód kialakítása.
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség.
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében.
- Öltözködés.
- Higiénia, tisztálkodás.
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése.
- Ésszerű napirend kialakítása.
- Szűrővizsgálatok.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.

- Valósítsa meg a személyes, testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, az aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetekhez megoldásokat), a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok;
- Tanórai feladatok;
- Tanórán kívüli feladatok.

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, biológiaóra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).

Tanórán kívüli foglalkozások:

- délutáni szabadidős foglalkozások,

- pályázatokhoz kapcsolódó programok, sportprogramok
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások (kollégium),
- témahét (egészség hét),
- sportrendezvények, kulturális programok,
- kirándulások, túrák, sportprogramok,
- együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- testnevelés órákon, (lehetőségeink szerint úszásoktatás megszervezése a 10. évfolyamon)
- szabadidőben, rendszeres sportfoglalkozások keretében,
- diáksport egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján,
- egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
- sporttáborok (edzőtáborok) szervezése,
- sportversenyek lebonyolítása,
- a diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle felmenőrendszerű versenyekbe.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső (iskolai) résztvevők:

- az intézményvezető, helyettesei,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelők, egyéb szaktanárok,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- az iskolapszichológus.

A külső kapcsolatok (pl. sportegyesületek) lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szervezetek, szakemberek, szakértők bevonására.

Egészségnevelés tartalma az iskolánkban:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrzésében való szerepének a felismerése,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,

- a tanulás és a tanulás technikái,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- az egészséges táplálkozás,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás,
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai,
- a testi higiénia,
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok fontossága a kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésben és az interperszonális kapcsolatokban.

Az iskola egészségfejlesztési-stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk a diákjainkat arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. A szaktanárok és az osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más, alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat vagy a Magyar Vöröskereszt bevonásával,
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) eseményt szervezünk a tanulók számára.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, munkavállalója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. A tanárok a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak.

Visszacsatolás:

A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok tudása elmélyül. Az iskola és a tanárok éves munkatervet, programtervet készít.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése (NETFIT) során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

2.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártassággal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások (pl.: honvédelmi versenyekre való felkészülés) keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, és a Magyar Vöröskereszt megyei szervezetével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: (pl.: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés).
- Kémia (amennyiben a kémia, mint tantárgy megjelenik valamelyik ágazati képzésben): mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: (pl.: magasból esés).

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

2.6. Komplex intézményi mozgásprogram

- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve a **testnevelés-közszolgalat munkaközösség** éves munkatervében kerül rögzítésre.
- Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek Szekszárd város, a környező települések és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a feltüntetett órában beépítettük az óratervi órakeretbe:
  - Floorball
  - Testnevelés és játék
  - Tollaslabda
  - Téli foglalkozások
  - Zenés mozgásformák
- Az alábbi sportágakból házibajnokságot szervezünk:
  - Labdarúgás
  - Röplabda

- Kosárlabda
- Asztalitenisz
- Napközben felszerelést biztosítunk a sportolni kívánó diákok számára.
- Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásos tevékenységeket végezzük:
  - **ősszel:** rendészeti és honvédelmi járőrverseny szervezése a közszolgálati képzésben érintett diákok, nevelők bevonásával
  - **télen:** mozgósítás a téli teljesítménytúrára (Bartina), korcsolyapálya látogatás, korcsolyaoktatás, síoktatás
  - **tavasszal:** iskolai diáknapi alkalmával osztálybajnokság szervezése a következő sportágakban: labdarúgás, röplabda, kosárlabda, asztalitenisz, Kihívás Napi sportprogramok, Borvidék Félmáraton
  - **nyáron:** közszolgálati képzésben érintett diákok gyakorlati táborozásának megszervezése, lebonyolítása, mozgósítás nyári sportrendezvényekre (pl.: Szálkai, Dombori Triatlón, Pákozdi Béka - tábor)
- A tanulmányi kirándulások és az iskola által szervezett táboroztatás keretében, tapasztalt túravezető közreműködésével rendszeresen szervezünk kerékpártúrákat és gyalogtúrákat.
- A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben a NETFIT programnak megfelelően elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Az együttnevelés az intézmény egészében pedagógiai hatással bír: pozitív emberi értékek, tulajdonságok kialakítására törekvés (becsületesség, az őszinteség, a szorgalom, a segítőkészség, a tolerancia, a felelősségérzet példáinak erősítése), az együttműködési képesség kialakítása, az empátia fejlesztése.

Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók a sajátos nevelési igényű; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő; a kiemelten tehetséges; a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Alapvető pedagógiai feladatunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, amelynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás, valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

2.7.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Iskolánkban gyermek- és ifjúságvédelmi felelős „hiányában” a terület az igazgatói tevékenység keretében kerül ellátásra. Az iskolavezetés együttműködik az iskola minden érintett pedagógusával, a diákönkormányzattal, az osztályfőnöki munkaközösségekkel és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is foglalkozó szervezetekkel.

Iskolánk a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működik együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően.
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemények alapján készült intézményvezetői határozatok alapján.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Pályaorientáció.
- A szülőkkel való együttműködés.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

2.7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a tanuló megfelelő szakemberhez való irányítása, speciális csoportba javasolása. Együttműködünk a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- a belépő 9. évfolyam év eleji tudásszint mérése kiemelten az érettségi tantárgyakból, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára,
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme,
- tanulásmódszertani ismeretek alkalmazása a tantárgyi órákon,

- szoros kapcsolat az általános iskolákkal, a nevelési tanácsadóval és a gyermekjóléti szolgálattal,
  - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
  - az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
  - a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
  - az egy osztályban tanító tanárok együttműködése, egységes nevelési elvek alkalmazása;
  - az osztályközösség segítő erejének mozgósítása,
  - a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonása (pl.: Tanoda program),
  - a szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
  - kedvezmények, mentességek biztosítása a Nemzeti köznevelési törvény alapján,
  - iskolapszichológus segítő tevékenysége.
- Az osztályfőnök külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, iskolapszichológus).
- Az osztályfőnök a btmn-es tanulókról az iskolapszichológus bevonásával egyéni fejlesztési tervet készít, amelyet az iskolavezetés bevonásával az alábbi segítőhálózat segítségével valósít meg: osztályfőnöki munkaközösség, osztályban tanító pedagógusok, iskola-egészségügyi szolgálat, külső szakértők bevonása: rehabilitációs bizottság, nevelési tanácsadó (15/2013. EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről alapján)

2.7.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

Azokat az SNI tanulókat oktatjuk együtt a többségi tanulókkal, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, és az egyéni foglalkozásokat jelenthet.

(A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI-rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg).

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

2.7.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár, szakoktató és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. A gyakorlati oktatásban különleges tehetséget felmutató tanulók fejlesztése a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetekkel való együttműködés keretében folyik.

- A tehetséggondozás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk, ösztönözzük a pedagógusok szakirányú továbbképzéseit (tanulásmódszertan, tehetségdiagnosztika).

A tehetségfejlesztés tevékenységei iskolánkban:

- bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- tehetséggondozó programok (pl.: szakmai diákkörök szervezése),
- tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- iskolai sportkör,
- vetélkedő megrendezése, kiállítások szervezése,
- felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés,
- Részvétel a Szakma Kiváló Tanulója (SZKTV - Szakma Sztár Verseny) és a Szakmai Érettségi Tantárgyi Versenyen (OSZTV), rendvédelmi szervezetek által kiírt különböző felmenő rendszerű versenyeken, sportversenyeken,
- tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

A versenyek részletes felsorolása az adott éves munkatervben jelenik meg.

2.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- Fontosnak tartjuk a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítását.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy pedagógusi segítséggel vagy önállóan, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák), gyakorlati foglalkozások, egyéb foglalkozások (*szakkörök, kirándulások, sportkörök, iskolai közösségi szolgálat*), diák-önkormányzati munka.
- A tanulóközösségek fejlesztésében a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele.
- A tanulói közösségek irányításánál pedagógusaink alkalmazkodnak az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a serdülő és ifjúkori problémákhoz.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek. Olyan pedagógus közösség kialakítására törekszünk, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja. A közösségi nevelés eredményessége érdekében fontosnak tartjuk az osztályfőnök és a gyakorlati oktató szoros együttműködését.

A tanórán, gyakorlati foglalkozáson megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása egyéni képességekhez igazodó munkaformák előtérbe helyezésével önálló és csoportos munkára támaszkodva, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- Különböző, változatos munkaformákkal a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

- Gyakorlati foglalkozás keretében a különböző csoportszerepek elsajátítása, kipróbálása. Az egyes munkafolyamatok felelősség-megosztása, az együttműködés és a tájékoztatás szerepeinek gyakorlása.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók motiválása, kezdeményezéseiknek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- Szociális kompetenciák fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- A hagyományörző tevékenységek fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.
- Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- Szabadidős tevékenységek.
- A felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervezünk, melyeken a részvétel önkéntes (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások stb.).

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézmény döntési folyamatában való részvételi jogának gyakorlása

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

A diákkörökkel és a diákönkormányzattal kapcsolatos bővebb szabályozás az iskolai SZMSZ-ben és a Házirendben található.

2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a tanuló személyisége harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a pedagógusközösség együttműködése.

Ennek alapja a tanuló iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a tanuló személyiségének kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, igazgatóhelyettesek, gyakorlati oktatásvezető a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon, iskolarádióon, facebookon, iskolai honlapon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szülői értekezleteken, fogadóórákon szóban, illetve a digitális naplón keresztül vagy az ellenőrzőben írásban) tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten. Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról a digitális naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A hozzáférést a szülők az osztályfőnöktől év elején vehetik át.

Együttműködési formák:

- Családlátogatás (szükség esetén önállóan illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet

- Fogadóóra
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- „Szakmák éjszakája”
- Nyílt tanítási nap a hetedik-nyolcadikosok és szüleik számára
- Kihelyezett szülői értekezlet az általános iskolák hívására
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás

Az intézményi közösségek kapcsolattartásának rendjét az iskolai SZMSZ tartalmazza.

Az intézmény kapcsolattartása az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek
- Gyámhatóság
- Szakmai szolgáltató szervezetek
- Szakszolgálatok
- Iskola egészségügy
- Területileg illetékes kamara
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetek
- Iskola képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek
- Kulturális és sportszervezetek
- Civil szervezetek

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza. Az egyes munkaköri leírások tartalmazzák az intézményi kapcsolattartók feladatait, a kapcsolattartás formáját, módszerét, gyakoriságát és a beszámolási kötelezettséget.

2.10. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.10.1. Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák

Tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, intézményvezetői határozat, nevelőtestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt. A tájékoztatásnak legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt meg kell történnie. Vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Gyakorlati vizsgát kell tenni szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.

Ha a tanuló a vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga nem ismételhető.

Az osztályozó, a különbözeti, a pótló és a javítóvizsga követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv, adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény általában három időszakot biztosít a lebonyolításra: augusztus, január és április folyamán. A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott, és közzé teszik az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható,
- amennyiben a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a szakképzésre felkészítő képzési szakaszban az elméleti órák 20%-át, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga letétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti. A szakképzésben a gyakorlati oktatásra vonatkozó mulasztásokkal kapcsolatos szabályokat az intézmény szakmai programja tartalmazza.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

- A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait a ... évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni és ezt megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni és az iskola honlapján kell elhelyezni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okból elkészik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

2.10.2. Alkalmassági vizsga

A köznevelési törvény 50. § (5) alapján az iskolában emelt szintű oktatás esetében alkalmassági vizsga szervezhető. A rendész és a honvéd kadét képzés jellegéből adódóan szükségessé teheti alkalmassági vizsga megszervezése. Az alkalmassági vizsga követelményeit az iskola tanévenként kiadott felvételi szabályzata tartalmazza.

2.10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

A szakgimnáziumi (rendész, kadét) felvételi során, a szóbeli meghallgatáson a tanuló érdeklődését, személyiségét, kommunikációs képességét feltérképező beszélgetést szervezünk.

Szakközépiskolai osztályokban nem tartunk szóbeli felvételit.

2.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A köznevelési intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik.

Felvétel

Iskolánk a felvételi kérelmekről az alábbiak szerint dönt:

- szakgimnázium esetén a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (a továbbiakban: központi írásbeli vizsga) eredménye; továbbá a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerinti egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítése,
- szakközépiskola esetén az általános iskolai tanulmányi eredmények és az egészségügyi, pályaalkalmassági követelmények teljesítése.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Iskolánk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az iskola OM-azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a felvételi eljárás rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,
- ha az iskola szóbeli vizsgát vagy az Nkt. 27. § (5) szerinti képesség-, készségfelmérést szervez, a vizsga vagy a felmérés követelményeit, időpontját és helyét,
- szakképzésre vonatkozó szabályok alapján az egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeket.

Felvételi eljárásunk során a központi írásbeli feladatlapok eredményei és az általános iskolából hozott pontszámok alapján számítunk felvételi pontszámot.

Szaggimnázium esetében:

Intézményünk a központi írásbeli vizsga és a hozott jegyek eredményeit (7. osztály év végi és 8. osztály félévi) eredményeket veszi figyelembe.

Szakközépiskola esetében:

Intézményünk az általános iskola 7. osztály év végi és 8. osztály félévi eredményeket veszi figyelembe.

A szóbeli meghallgatások (rendész, kadét képzés) felvételi bizottságok előtt zajlanak.

Átvétel

Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint:

A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor az iskola vizsgálja a: *tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét, az osztály szakmai profilját, struktúráját.* Az átvételt megelőzően az iskola különbözeti vizsgát írhat elő a jelentkezőnek.

A vizsga idejét az iskola igazgatója határozza meg.

Az átvétel igazgatói határozattal engedélyezhető:

- előzetes tanulmányok beszámításával,

továbbá:

- szükség esetén különbözeti vizsgával,
- egyéni segítségnyújtással,
- türelmi idő biztosításával,
- évfolyamisméltással.

A szakképzésre vonatkozó további átvételi szabályokat az iskola szakmai programja tartalmazza.

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Iskolánk helyi tanterve A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet mellékletei alapján kidolgozott alábbi kerettantervekre épül:

- Kerettanterv a szakgimnáziumok 9–12. évfolyama számára
- Kerettanterv a szakközépiskolák 9-13. évfolyama számára
- Kerettantervek a felnőttoktatás számára
- Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára

Forrás: https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=706:az-emmi-kozlemenye-a-szakkepzesi-kozismereti-tantervekről&catid=9&Itemid=166 (2017. augusztusi letöltés)

A kerettantervek tantárgyi struktúrája és a minimális óraszámok betartása lehetővé teszi emelt szintű képzések folytatását. Ebben iránymutató a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7. §. (3) és (4) bekezdése.

3.2. Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

Intézményünk helyi tantervét a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Szakgimnáziumi tantárgyi struktúra és óraszámok

A szakgimnáziumnak négy középiskolai és az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9–12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a középfokú szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak óraszámja eltérő, ezért az ágazatok összevonásával hat csoportot (I.-VI.) határoztak meg.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a szakgimnázium 9–12. évfolyamán

II. csoport

Szépészet XXX. ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+4	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	53) 1498	-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

III. csoport

Gépészet IX., Villamosipar és elektronika XI., Informatika XIII., Építőipar XVI.,

Közlekedésgépészet XXII. ágazatok

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453)	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	1498	-	-
Rendelkezésre álló óra-keret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

VI. csoport

Közszolgálati, honvédelmi és rendészeti szakmacsoport XXXVIII ágazat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Földrajz*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló óra-keret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A szaktanmenü tartalmazza:

- Az érettségire épülő (fő) szakképesítés óraszámokat, továbbá az érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés óraszámait is.

- Az óraterv minden évfolyamra tartalmazza a kerettanterv által előírt minimum óraszámot és a helyi tantervben meghatározott óraszámot, így látható a szabad órakeret felhasználása.
- Az óratervben megadjuk a kötelező érettségi tantárgyakat (K), a választható érettségi tantárgyakat, amelyekből az intézmény vállalja a tanulók felkészítését emelt, illetve középszintű érettségire (VE), (VK).
- Nem kötelező érettségi tantárgyból az emelt szintű érettségire való felkészítést más intézménnyel való együttműködés keretében biztosítjuk.

Szakközépiskolai tantárgyi struktúra és óraszámok

Az első három évfolyam, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyam.

A szakközépiskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakközépiskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségterületek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségterületek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

A szakközépiskola első három évfolyamán a szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzés, valamint szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik; további két évfolyamon pedig érettségi vizsgára való felkészítő képzés. Utóbbi megteremti a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedés lehetőségét is.

Kötelező tantárgyak, minimális óraszámok és szabad órakeret a szakközépiskola 9–11. évfolyamán

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>11 óra</i>	<i>9,5 óra</i>

Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	Összesen	17 óra	25 óra	25,5 óra
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	2 óra	1 óra	–
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	–
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra***
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
Szabad órakeret**	1 óra	0 óra	1,5 óra
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* Az Nkt. értelmében az iskolának az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** A szabad órakeret felhasználásáról az iskola dönt.

*** A szakközépiskola 11. évfolyamán a szakközépiskola számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11–12. évfolyamának tartalmából lehet választani a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően.

A szakiskolai óraterv tartalmazza:

- A közismereti óraszámok mellett a szakmai elméleti és gyakorlati óraszámokat is.
- Az óraterv minden évfolyamra tartalmazza a kerettanterv által előírt minimum óraszámot és a helyi tantervben meghatározott óraszámot, így látható a szabad órakeret felhasználása.
- Testnevelés órákat csak az elméleti oktatási napokon tartunk, felszabaduló heti két órával a szabad órakeretet növeltük meg.
- Minden szakközépiskolai szakképesítésre megadjuk a 3 éves (9-10-11. évfolyam) óraterveket, a 2 éves (11-12. évfolyam) óraterveket a **szakmai program tartalmazza**.
- A szabad órakeret felhasználása során ügyelni kell a szakmai elmélet/szakmai gyakorlat arány betartására a teljes képzési időre számítva, a szabad órakeretet ezen szabály szerint használtuk fel.
- A gyakorlati óraszám számításánál a duális szakképzés gyakorlata alapján a 9. évfolyamon iskolai tanműhelyi gyakorlatot tervezünk, a 10-11. évfolyamon külső képzőhelyi gyakorlatot.

3.3. Mellék-szakképesítés megszerzésével (bevezetésével) kapcsolatos szabályozások

Bevezetés

A szakképzési törvény 2018. január 1-én hatályba lépett módosításai változást hoztak a szakgimnáziumi képzés tananyagtartalmának felépítésében. A változás támogatja a rugalmas, az adott ágazathoz igazodó tanulási utak kialakítását a szakgimnáziumokban. Ennek keretében a tanulók dönthetnek arról, hogy a tanult főszakképesítéshez kapcsolódó **mellék-szakképesítést kívánják-e tanulni képzésük 11-12. évfolyamán.**

Az Szt. 2. §-a definiálja a mellék-szakképesítés fogalmát:

„24 a. Mellék-szakképesítés: A szakgimnázium középiskolai évfolyamai tananyagának keretében **a tanuló választása alapján** tanulható és megszerezhető, az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, az adott szakgimnáziumi ágazathoz és **az érettségit követő szakképzési évfolyamon megszerezhető szakképesítéshez kapcsolódó szakképesítés vagy rész-szakképesítés, amelynek tananyagát a szakképzési kerettanterv tartalmazza.**”

A mellék-szakképesítés fogalma megjelenik a Nkt-ban is.

12. § (2) A szakgimnáziumban az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott ágazatokban – figyelembe véve az ágazaton belüli specializációt is – **tehető szakmai érettségi vizsga, továbbá a tanuló választásától függően a szakképzésről szóló törvényben foglaltak szerinti mellék-szakképesítés, valamint az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés** szerezhető.

A tanulási utak kialakítása keretében **iskolánk feladata annak meghatározása**, hogy melyek azok az ágazati szakmai készségeket erősítő tartalmak, amelyek hozzájárulnak a szakgimnáziumi tanulók munkaerő-piaci keresettségének növeléséhez.

A szakgimnáziumi tanulók számára az új jogszabályi keretek között – a szakmai képzés során a főszakképesítés kötelező tanulmányai mellett – **legalább két (2) alternatív tanulási lehetőséget kell felajánlani** a szakmai tudás erősítése, szélesítése céljából.

Egyrészt biztosítani kell a tanuló számára a **mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló képzés választásának lehetőségét**, másrészt, ha a tanuló a mellék-szakképesítést nem választja, egyéb, a tanuló szakmai kompetenciáit, tudását erősítő szakmai tartalmak tanulására kell lehetőséget adnunk.

A tanulónak ajánlott javaslatok között a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló képzés választásának lehetőségét folyamatosan biztosítjuk

Mellék-szakképesítés választásával, vizsgaidőszakkal, csoportlétszámmal kapcsolatos szabályok

Választhatóság (Bevezetés ütemezése)

Az Szt. és ehhez kapcsolódóan az Nkt. mellék-szakképesítés választhatóságára vonatkozó új rendelkezései NEM felmenő rendszerben kerültek bevezetésre, hanem a már képzésben lévő 9. és 10. évfolyamos tanulók tekintetében is alkalmaznunk kell.

Döntés (választás) időpontja (Írásbeli nyilatkozat leadásának határideje)

Az **Szt.** új **22/A. §**-a határozza meg, hogy mikor dönt a tanuló arról, hogy választja-e a mellék-szakképesítést, ennek megfelelően:

22/A. § (1) A tanuló a szagimnázium **tizedik évfolyamán** legkésőbb **április 30-ig írásbeli nyilatkozatban¹ választ** a tizenegyedik-tizenkettedik **évfolyamok kerettantervi irányáról** a szagimnázium által biztosított lehetőségek közül.

Vizsgaidőszak (Komplex szakmai vizsga időszaka)

Szt. 22/A. § (2) értelmében a szagimnáziumi tanuló a szagimnázium pedagógiai programjában meghatározottak szerint – **legkésőbb a tizenkettedik évfolyam első félévét követő, a tanév rendjéről szóló rendeletben meghatározott február-márciusi vizsgaidőszakra – jelentkezhet a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára.**

A fentiek értelmében nincs akadálya egy korábbi, 12. évfolyamot megelőző vizsgaidőszakra való jelentkezésnek.

Komplex szakmai vizsgára jelentkezés feltétele

Komplex szakmai vizsgára abban az esetben jelentkezhet a tanuló, **ha a mellék-szakképesítés szakképzési kerettantervben meghatározott tanulmányi követelményeinek eleget tett.** Ez azt jelenti, hogy a tananyagtartalmat úgy ütemezzük, hogy a tanuló a mellék-szakképesítésre vonatkozó tananyagot legkésőbb a jelentkezés időpontig elsajátítsa, annak oktatása már nem lehetséges a 12. évfolyam utolsó félévben. (Jelentkezést írásban, a kialakult gyakorlatnak megfelelően kell megtenni.)

Csoportindítás feltételei

A felajánlott mellék-szakképesítés indítását (megszervezését) iskolánk abban az esetben vállalja, ha egy adott tanulócsoportból **legalább 6 tanuló** írásban nyilatkozik a szagimnázium **tizedik évfolyamán** legkésőbb adott tanév **április 30-áig**

---

¹ Az írásbeli nyilatkozat sablon (minta) a mellékletben található.

Választható mellék-szakképesítések (ágazatonként)

ÁGAZAT MEGNEVEZÉSE	SZAKKÉPESÍTÉS MEGNEVEZÉSE	VÁLASZTHATÓ MELLÉK-SZAKKÉPESÍTÉS	A NEM A FŐSZAKKÉPESÍTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÓRASZÁMOK MEGOSZTLÁSA
XXII. KÖZLEKEDÉSGÉPÉSZ	54 525 02 AUTÓSZERELŐ	32 582 02 EMELŐGÉPKEZELŐ (KIVÉVE TARGONCA) SZAKMAIRÁNY	ÉPÍTŐ- ÉS ANYAGMOZGATÓ GÉP KEZELŐJE: 72 ÓRA
			HELYI TANTERV SZERINT: 381 ÓRA
XXX. SZÉPÉSZET	54 815 01 FODRÁSZ	52 815 03 FÉRFI FODRÁSZ-BORBÉLY	FÉRFI FODRÁSZ-BORBÉLY: 453 ÓRA
	54 815 02 KOZMETIKUS	52 815 04 SZÉPSÉGTANÁCSADÓ	SZÉPSÉGTANÁCSADÓ: 453 ÓRA
XLIII. HONVÉDELEM	54 863 03 HONVÉDELMI IGAZGATÁSI ÜGYINTÉZŐ	52 863 01 HONVÉD KADÉT, IGAZGATÁSI ÜGYKEZELŐ	HONVÉD KADÉT, IGAZGATÁSI ÜGYKEZELŐ: 201 ÓRA
			HELYI TANTERV SZERINT: 252 ÓRA
XIII. INFORMATIKA	54 481 06 INFORMATIKAI RENDSZERÜZEMELTETŐ	52 481 02 IRODAI INFORMATIKUS	IRODAI INFORMATIKUS: 263 ÓRA
			HELYI TANTERV SZERINT: 190 ÓRA
XXXVIII. RENDÉSZET ÉS KÖZSZOLGÁLAT	54 345 01 KÖZSZOLGÁLATI ÜGYINTÉZŐ	52 345 04 KÖZSZOLGÁLATI ÜGYKEZELŐ	KÖZSZOLGÁLATI ÜGYKEZELŐ: 407 ÓRA
			HELYI TANTERV SZERINT: 46 ÓRA
IX. GÉPÉSZET	54 521 03 GÉPGYÁRTÁSTECHNOLÓGIAI TECHNIKUS	31521 10 GYÁRTÓSORI GÉPÉSZ	GYÁRTÓSORI GÉPÉSZ: 453 ÓRA
XI. VILLAMOSIPAR ÉS ELEKTRONIKA	54 522 01 ERŐSÁRAMÚ ELEKTROTECHNIKUS	51 523 01 PLC PROGRAMOZÓ	PLC PROGRAMOZÓ: 340 ÓRA
			HELYI TANTERV SZERINT: 113 ÓRA

Megjegyzések a táblázathoz:

- Ha a mellék-szakképesítés óraszámja nem éri el a 453 órát, akkor a 2. számú vagy 3. számú táblázatban található óraszám 453 óráig kiegészített részét ágazati szakmai kompetenciák fejlesztésére lehet fordítani.
- Abban az esetben, ha a mellék-szakképesítés óraszámja nem éri el a 453 órát a tantárgyi helyi tantervben van szabályozandó szabad sáv, akkor is, ha a tanuló választja a mellék-szakképesítést.
- A 453 óra csak 11-12. évfolyamon használható fel.

Mellék-szakképesítés nem választók részére felkínált lehetőségek iskolánkban

A szakgimnáziumban, a főszakképesítés tanítására biztosított órakereten túli órakeretben, a szakmai képzés során **három (3)² tanulási lehetőséget ajánlunk fel tanulóink számára választás céljából (a. - c. pont)**. Jogszábaály lehetőséget ad arra, hogy az egyes ágazatokban a szakképzési évfolyamon megszerezhető főszakképesítés órakerete mellett a helyi tantervben szabadon állítsuk össze a teljes órakeretet kitöltő képzést. **A tanulónak ajánlott javaslatok között a mellék-szakképesítés megszerzésére irányuló képzés választásának lehetőségét folyamatosan biztosítjuk.**

Felkínált választási lehetőségek:

- a) ágazati szakmai vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó, azt alapozó közismereti érettségi tárgyra, vagy emelt szintű érettségire történő felkészítés,
- b) az a)–d) pontok mellett fent maradó órakeretben, de legfeljebb a teljes órakeret húsz százalékában a tanult tantárgyak körében tudás-megerősítés, gyakorlás,
- c) a főszakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzés.

Tantervi tartalmak ágazatonként, amelyeket tanulhatnak a tanulók, amennyiben a mellék-szakképesítést nem választják

A c.) ponthoz kapcsolódó lehetséges ágazati tartalmak különösen:

Gépészet:

- Vállalati igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra)
- Személyiségfejlesztés, szakmai kommunikáció
- Projekttevékenységek, projekttervezés
- Vezetői készségek, irányítási technikák
- Programozási készségek fejlesztése
- Együttműködés, asszertivitás, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák
- Tízujjas vakon gépírás

Honvédelem:

- Katonai szakanyaggal bővített nyelvismeret (STANAG)
- Katonai ügyviteli ismeretek (Elektronikus Információ Rendszer)
- Speciális katonai kézitusa

Informatika:

- Vállalati igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra)
- Programozási készségek fejlesztése

---

² Azon tanulók esetében, akik nem választják a mellék-szakképesítést, az a.)-c.) pontok alapján komplex fejlesztés valósul meg. Ami azt jelenti, hogy a tantárgyi tartalom valamennyi ágazaton meghatározott arányban tartalmaz emelt szintű érettségire való felkészítést (a. pont), tudás-megerősítést, gyakorlást (b. pont), szakmai kompetenciafejlesztést (c. pont.). A 2018/2019., továbbá a 2019/2020. tanévben 11.-12. évfolyamon egységesen felhasználható heti 3-3 óra belső arányai a következők: emelt szintű érettségire történő felkészítés: 1,5 óra/hét, tudás-megerősítés: 0,5 óra/hét, szakmai kompetenciafejlesztés: 1 óra/hét. A komplex szakmai tantárgy neve: „szakmai fakultáció”.

- Nyílt forráskódú rendszerek ismereteinek elmélyítése
- A projekt-tervezés elmélete és gyakorlata (projektmenedzsment szoftverrel, szakmai feladatok megoldása)
- Személyiségfejlesztés, szakmai kommunikáció
- Együttműködés, asszertivitás, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák
- Tízujjas vakon gépírás
- Vezetői készségek, irányítási technikák

Közlekedésgépészet:

- Vállalati igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra)
- Szakmai szoftverek alkalmazása
- Környezetvédelem a közlekedésben, megújuló energiák és a közlekedés
- Intelligens közlekedési rendszerek
- Közlekedési informatika
- A személyszállítás jövője
- A vasúti közlekedés jövője
- A légi közlekedés jövője
- Projekttevékenységek, projekttervezés
- Személyiségfejlesztés, viselkedéskultúra, szakmai kommunikáció
- Vezetői készségek, irányítási technikák
- Együttműködés, asszertivitás, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák
- Tízujjas vakon gépírás
- Elsősegélynyújtás, rendkívüli helyzetek kezelése

Rendészet:

- Önvédelem
- Irodai / ügyviteli ismeretek (vakírás, dokumentumszerkesztés, nyomtatvány- és adatbázis kezelés, iktatás, levelezési ismeretek)
- Fizikaierőnlét-fejlesztő gyakorlatok (felkészülés a fizikai alkalmassági vizsgálatra)
- Közúti elsősegély tanfolyam
- Alapszintű újraélesztés, befúvásos lélegeztetéssel, külső mellkas kompresszióval (BLS) defibrillátor- használattal (AED)
- Közlekedési és gépjármű-vezetési alapismeretek (KRESZ)

Szépészet:

- Vállalati igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra)
- Szakmai szoftverek használatának elmélyítése
- Szabadkézi rajz
- Divattörténet, stílustan
- Laboratóriumi ismeretek bővítése, elmélyítése
- Fogyasztóvédelmi ismeretek elmélyítése
- Márka és marketing (védjegyek, díjak, versenyek stb.)
- Pszichológiai és szociológiai ismeretek
- Projekttevékenységek, projekttervezés
- Személyiségfejlesztés, viselkedéskultúra, szakmai kommunikáció
- Vezetői készségek, irányítási technikák
- Együttműködés, asszertivitás, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák

Elektronika:

- Vállalati igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra)
- Szimulációs/tervező szoftverek alkalmazása

- Személyiségfejlesztés, szakmai kommunikáció
- A projekt-tervezés elmélete és gyakorlata (projektmenedzsment szoftverrel, szakmai feladatok megoldása)
- Vezetői készségek, irányítási technikák
- Programozási készségek fejlesztése
- Idegen nyelvű katalógusok használata
- Együttműködés, asszertivitás, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák
- Tízujjas vakon gépírás
- Elsősegély-nyújtási ismeretek

Amit figyelembe kell venni a tartalom meghatározásánál:

- Az 51/2012. EMMI rendeletben meghatározottak alapján a **mellék-szakképesítések órakerete jelenleg a 11. és 12. évfolyamon egyaránt heti 3-3 óra**. A jogszabályi előírások alapján legalább ekkora óraszámban kell alternatív szakmai tartalmat kínálni a mellék-szakképesítés tanulását nem választó diákoknak.
- Amennyiben **a tanuló nem választja** a mellék-szakképesítést, akkor a **11-12. évfolyamon 453 óra használható fel ágazati szakmai kompetencia fejlesztésre**.

Megjegyzés:

- A „szakmai fakultáció” elnevezésű komplex tantárgy tananyagtartalma, követelményei, óraszámai a tantárgyi helyi tantervekben kerül meghatározásra.

3.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig, a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbözeti vizsga letétele. A különbözeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre két különböző pedagógus vezetésével.

TÁBLÁZAT

Konkrétan meg kell neveznünk, melyek a választható tantárgyak, melyik évfolyamon, milyen óraszámban, egyénileg vagy tanulócsoporthoz, és azt is, hogyan módosítja ez az óratervet, illetve a tantárgyi tartalmakat.

A szakgimnáziumi és a szakközépiskolai helyi tantervekben a szabadon tervezhető órakeret felhasználását az óraterv tartalmazza”

A táblázatban egyértelműen beazonosíthatóan meg kell jelenítenünk hogy a szabadon tervezhető órakeret egyes óráit mely tantárgyak órakeretéhez kapcsoljuk.

A szabadon tervezhető többletórák megtanítandó és elsajátítandó tananyagát az egyes tantárgyak helyi tantervének lehet megtalálni.

3.5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontás

Az intézményben csoportbontásban tanított órákat az egyes szakgimnáziumi ágazatok és szakközépiskolai szakképesítések óratervei tartalmazzák.

Csoportbontásban szervezzük az emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozásokat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Az emelt és közép szintű érettségire való felkészítést a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI-rendelet 13–15.§ szerint szervezzük meg. A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak (minimum 12 fő). Az emelt szintű érettségire való felkészítést intézmények közötti egyeztetés alapján több középiskolával közösen látjuk el, biztosítjuk a jogszabályban előírt órakeretet.

A csoportok szervezésénél irányadó a 2011. évi CXCV. törvény 6. melléklete, mely a gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét tartalmazza.

Csoportbontások szervezési elvei:

- Az egyes tantárgyakra vonatkozó elveket a szakmai munkaközösség határozza meg:
  - lehetséges eljárás, hogy a diagnosztizáló mérést követően teljesítmény szerinti csoportok alakuljanak, amelyek lehetővé teszik a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást,
  - másik megoldás a homogén-csoportok létrehozása, amely az osztályfőnök irányításával jön létre.
- Az egy osztályból alkotott egyes csoportok létszáma maximum 10 %-kal térhet el egymástól.
- Tanév közben az érintett szaktanárok, szakoktatók egyetértésével, az osztályfőnök javaslatára az igazgató engedélyezheti a csoportváltást.

Egyéb foglalkozás

Egyéb foglalkozások szervezeti formáit, időkeretét az intézmény SZMSZ-e tartalmazza. A tanévben indított egyéb foglalkozásokat az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A tanuló (és kiskorú tanuló esetén szülője) jelentkezés útján kérheti részvételét az egyéb foglalkozáson, a jelentkezés a teljes tanévre vonatkozik.

Az egyéb foglalkozások minimális csoportlétszáma 10 fő.

3.6. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése és óraszám

Az egyéb foglalkozások tananyagát és követelményeit a szakmai munkaközösség-vezető és az intézményvezető által jóváhagyott foglalkozási tervek tartalmazzák.

A választható tárgyak esetén (emelt és a középszintű érettségire felkészítő foglalkozások) a tanulók és a szülők aláírásukkal erősítik meg választásukat, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

3.7. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Tankönyvek csak a jóváhagyott tankönyvlistáról választhatók. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola honlapján elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogszabályi rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szülei) a tankönyvek megvásárlásához.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- pedagógusaink a tankönyvválasztásnál a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak;
- a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra. A sportfelszerelést a szülők szerzik be, a rajzeszközök beszerzése szintén szülői feladat..

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen javító esetben vezetünk be.

3.8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok fejlesztése szervesen illeszkedik az iskola nevelő-oktató munkája különböző színtereinek feladataihoz. Az egyes területek fejlesztési feladatai a tantárgyi keretben és az iskola tantárgyközi és nem tanórai keretei között valósulnak meg.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok
<i>Az erkölcsi nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: a felelősségtudat elmélyítése, az önállóság, az önfegyelem, az érdeklődés, a kötelességtudat, a munka megbecsülése, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség fogalmi és kapcsolódó kompetenciái dolgozhatók fel.</p> <p>Osztályfőnöki órák keretében: erkölcsi, életvezetési értékek, problémák, konfliktusok kezelése, türelem, megértés, elfogadás területei.</p>	<p>Az iskolai szabadidős programok, rendezvények kapcsán az erkölcsi nevelés feladatainak érvényesülése: osztálykirándulások, projektnapok, sportnap, iskolai ünnepélyek, kiállítások rendezése és látogatása, közösségi programok során. Fejlesztési területek: a felelősségtudat, felelős életvitelre történő felkészülés, közösségi élet, segítőkészség, intellektuális érdeklődés.</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok
<i>Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan: nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkássága.</p> <p>Kiemelten fontos tantárgyi keretben: történelem, társadalomismeret: a szülőföld, a haza, a nemzet és népei megismerése, a nemzet történelme, a haza védelmének szükségessége; testnevelés: híres magyar sportolók, a haza védelme;</p> <p>magyar irodalom: közösséghez tartozás, a hazaszeretet, sokszínű kultúra.</p>	<p>Iskolai ünnepélyek: nemzeti és állami ünnepek, kiállítások rendezése és látogatása, múzeumi órák. Iskolai és osztálykirándulások alkalmával nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismerése, a közösséghez tartozás és hazaszereget érzelmi megalapozása. A magyar kultúra megismerése, a magyarságtudat kialakítása, a magyarság helye az európai kultúrában.</p> <p>Kiemelt iskolai ünnepélyek, a nemzeti öntudat és a hazafias nevelés színterei: Aradi vértanúk napja (okt. 6.), Október 23-a, Hűség napja (dec. 14.), Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja (febr. 25.), Nemzeti ünnep (márc. 15.), Holokauszt áldozatainak emléknapja (ápr. 16.), Összetartozás Napja (jún. 4.)</p>
<i>Állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak tantervi feladataihoz kapcsolódóan a korszerű tanítástanulásszervezési eljárások alkalmazásával fejlődik a tanulók önszerveződése, együttműködése, részvétele a közös feladatok megoldásában, a vitakultúra, a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása.</p> <p>Kiemelt szerepe van a történelem, a társadalomismeret tantárgyaknak, az osztályfőnöki órának, a gazdaság és a társadalom működésével foglalkozó szakmai tantárgyaknak az állam és a közélet működésével kapcsolatos ismeretek megszerzésében.</p>	<p>Diák-önkormányzati működés és rendezvényeik keretében, osztálykeretben és iskolai keretben gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek a tanulók a demokrácia működéséről. Az évente megrendezésre kerülő diákközgyűlés lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására. Iskolai rendezvények biztosítják a tanulói önszerveződések kialakulását, az önkormányzatiság gyakorlását. Ilyen rendezvények: diákközgyűlés, kulturális csoportok, sportcsapatok, projektnapok, osztályrendezvények.</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok
<i>Önismeret és a társas kultúra fejlesztése</i>	<p>Közismereti, szakmai-elméleti és gyakorlati tantárgyak keretében alkalmazott ellenőrzési, értékelési rendszer jelenti az alapját a tanulói önértékelés fejlesztésének. A szisztematikus pedagógusi értékelés, a tanulók, iskolai csoportok egymásra vonatkozó értékelése alapozza meg a helyes önértékelés kialakítását. A társas kapcsolatok fejlesztésének alapja a korszerű módszertan alkalmazása az elméleti és a gyakorlati oktatásban. A korszerű tanulásszervezés keretében a csoportmunka, a kooperatív csoportmunka, a projekt módszer alkalmazása támogatja az önismeret és a társas kompetenciák fejlesztését. A gyakorlati oktatás keretében sajátíthatják el a munkaerőpiac elvárásai között is megjelenő kulcskompetenciákat: az együttműködési képességet, a hatékony kommunikációt, a toleranciát, a vezetői, a vezetett szerepeket.</p> <p>Az osztályfőnöki órákon tematikusan is feldolgozzuk az önismeret és a társas kapcsolatok témakörét.</p>	<p>Az iskola tanórán kívüli lehetőségeinek kínálatával lehetőséget nyújtunk a tanulók képességének kibontakoztatására, fejlesztésére. A közösségi élmény lehetőséget teremt a társas kapcsolatok gyakorlásra. Sportcsoportok, iskolai rendezvények, kirándulások segítik a társas kultúra fejlesztését.</p>
<i>A családi életre nevelés</i>	<p>Tanórai keretekben csaknem minden közismereti és szakmai tárgy lehetőségét kihasználva fejlesztjük. Irodalmi példákon keresztül lehet vizsgálni a különböző családmodelleket, családmintákat és emberi kapcsolatokat. A művészeti ábrázolásokkal, a történelmi példákkal a család összetartó erejét, a családi háttér szerepét mutathatjuk be. A biológia, az osztályfőnöki órákon a családi élet, a szexualitás, a gyermeknevelés fiziológiai és érzelmi alapjait ismerhetik meg a tanulók. Matematika, informatika, pénzügyi és vállalkozói ismeretek tantárgyban a család mint gazdálkodó egység, mint hierarchikus szervezeti rendszer jelenik meg.</p>	<p>A pedagógusok és a család kapcsolati rendszerében: fogadóórákon, szülői értekezleteken, iskolai rendezvényeken, osztálykirándulásokon, ünnepélyeken jelenik meg a család mint az iskola együttműködési rendszerének fontos partnere.</p> <p>Az egészségnevelési napok, heteken a családi életre nevelés, a párkapcsolatok, a szexuális ismeretek, a gyermekvállalás, a gyermeknevelés, az idősek szerepe és a helye a családban előadások során és kiscsoportos munka keretében dolgozzuk fel.</p>
<i>A testi és lelki egészségre nevelés</i>	<p>Minden tantárgyi munkában fontos szerepet tölt be. A helyes táplálkozás, a mozgás szerepe, a testi higiéné, az egészséges életmód az osztályfőnöki, a biológia-, kémia-, fizika-, testnevelés órákon építendő be a tanulási-tanítási folyamatba. A társas viselkedés szabályai, a konfliktuskezelés, a stresszhelyzetek kezelése, az egészséges életmód követelményei kompetenciaelemként és módszertani feldolgozás folyamán alakítható ki és fejleszhető.</p>	<p>Az iskolai egészségnevelési napokon, heteken, az iskolai sportnapon, projektnapokon ez a fejlesztési terület kiemelten jelenik meg.</p> <p>Az egészségnevelési napok, hetek rendezvényein a káros szenvedélyek elleni programokra kerül sor külső előadók, kortárs előadók bevonásával. Filmek, kiállítások feldolgozása is segíti a testi és lelki egészségre nevelést.</p>

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok
<i>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	Az osztályfőnöki órákon tematikusan feldolgozhatók ezek a területek a tanulók saját élményeire alapozva. A módszertani megvalósítás kiváló lehetőséget jelent a fejlesztésre. Csoportmunkában, a kooperatív tanulásszervezési eljárásokkal szervezett tanulási tevékenységgel fejleszthetők a szükséges kompetenciák. A gyakorlati oktatásban a közösen végzett munka az együttműködés, a problémamegoldás, a felelősségvállalás kiemelt kompetenciaterületek.	Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása nyújt lehetőséget a terület kompetenciáinak fejlesztésére. Az osztályprogramok, kirándulások, a segítőprogramok tudatosítják a tanulóknak ezt a fontos területet. Az évenként megrendezésre kerülő iskolai véréadás, az arra való felkészülés, lebonyolítás jó példa az egymásért való áldozat, a felelősség bemutatására. A csoportokban végzett tevékenységek: iskolai sportcsapatok, időszakosan szerveződő kulturális csoportok, a csapatban végzett munkák mind fontos gyakorlati tapasztalatot jelentenek.
<i>Fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	Erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes, megújulási képességre tekintettel való felhasználása a szakmai, környezetvédelmi órákon, szakmai gyakorlaton, fizika, kémia és földrajzórakon tantervi elemekhez kötődően dolgozhatók fel. Irodalmi és történelmi feldolgozások jól mutathatják be a felelősség, illetve a felelőtlenség szerepét ezen a területen.	Az egészségnevelési napok, hetek, az iskolai projektnapok, az iskolában megszervezett szelektív hulladékgyűjtés a fejlesztés színterei. A környezetünk tisztaságáért szervezett iskolai és osztályprogramok a további színterei ennek a fejlesztési területnek.
<i>Pályaorientáció</i>	Minden szakmai-eleméleti és gyakorlati tantárgy feladata a munkába állás előkészítése, a munka világának bemutatása. A szakköznevelési oktatás előkészítő éveiben gyakorlati ismereteket kell nyújtani a megalapozott szakmai specializáció választásához.	Az iskola pályaorientációs munkája, a szakképzések bemutatása a tanulók bevonásával. Szakmai bemutatók vállalkozások bevonásával. Működő gazdálkodó szervezetek látogatása tanórai és tanórán kívüli keretekben. „Szakmák éjszakája” rendezvény évenkénti megszervezése.
<i>Gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	A tanórak keretében sok lehetőség van a gyakorlati ismeretek, tapasztalatok megszerzésére: osztályfőnöki órákon a gazdálkodási alapok, a család mint gazdálkodó egység jelenik meg. A matematika és informatika órákon a gazdálkodás, a pénzügyi fogalmak megismerésére van lehetőség. A vállalkozások és a családok gazdálkodási szabályai gyakorlati példákon keresztül taníthatók osztályfőnöki és szakmai órákon. Ezek az órákon ismerik meg a tanulók a pénzügyi tervezés legfontosabb fogalmait és gyakorlatát.	Meghívott előadók, banki szakemberek segítségével projektnapokon is lehetőség van az ismeretek bővítésére. A diák-önkormányzati programokon, pályázati projekteken, cse-reprogramokban, osztályprogramok szervezésén keresztül gyakorolják a pénzügyi tervezést és lebonyolítást.

NAT fejlesztési területek	Pedagógiai fejlesztési feladatok és megvalósítási keretek	
	Tantárgyi fejlesztési feladatok	Tanórán kívüli fejlesztési feladatok
<i>Médiatudatosságra nevelés</i>	Az irodalom, a vizuális kultúra, az informatika tantárgyak tantervi elemként dolgozzák fel a média nyelvi jelrendszerét; megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.	Iskolai szabadidős programokon vizuális és IT tartalmak bemutatásával, tudatos, értelmes és értékelvű használatával formálhatók a tanulók ismeretei. Az iskolai honlap, az iskolarádió, az iskolai filmek, az iskolai művészeti kiállítások (Székely Galéria) további gyakorlati tapasztalatokat nyújtanak a tanulók számára.
<i>A tanulás tanítása</i>	Minden tantárgy és pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.	A felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások a sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett fejlesztő foglalkozások a tanórán kívüli szinterei a tanulás megtanításának.

3.9. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

- A testnevelés, a sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A testnevelés tanórai keretei mellett a tanulóknak biztosítjuk az iskolai tornatermek, sportpálya mindennapos használatát, az iskolai kondicionáló terem egyéni használatát, amelyekhez testnevelői tanári felügyeletet biztosítunk. Támogatjuk a tanulók sportegyesületekben való sportolását.

Szakgimnáziumi osztályainkban az óratervekben heti 5, a szakközépiskolai osztályainkban minden elméleti oktatási napon 1-1 testnevelés órát biztosítunk.

3.10. A tanulók fizikai állapotának mérése, a mérés módszerei

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője, az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok (tanév rendjéről szóló rendelet) a tanulók fizikai állapotának mérését (NETFIT) tanévenként január-április hónapra írják elő. A mérések „bonyolultak”, jelentős szerigényűek és nem lehet bárhol végrehajtani. Testnevelőink pedagógustovábbképzés keretében elsajátították a NETFIT elméleti alapjait, az elmúlt években begyakorolták a gyakorlati megvalósítás lépéseit.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulóknak, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Az alkalmazott módszer rövid bemutatása:

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpon-tú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

Testösszetétel és tápláltsági profil

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése– kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

3.11. Érettségi vizsgatárgyak

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül iskolánk az egyes szakgimnáziumi osztályok óraterveiben meghatározott tantárgyakból vállalja a tanulók felkészítését emelt vagy középszintű érettségi vizsgára.

Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább három vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést. Az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv
- szakgimnáziumban a kötelezően választandó vizsgatárgy a szakmai komplex vizsgatárgy.

A tanuló az öt érettségi tárgyon túl jelentkezhet választható vizsgatárgyból érettségi vizsgára.

Érettségi témakörök középszinten

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze:

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról

40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témaköröket a pedagógiai programunk mellékleteként adjuk közre.

3.12. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

3.12.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata, ezek között kiemelt jelentőséggel a tanulók gyakorlati feladatai
- Tanulói projektek értékelése
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése
- Az írásbeli beszámoltatás
  - témazáró dolgozat
  - röpdolgozat
  - szódolgozat stb.

Az írásbeli beszámoltatás rendje: röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül, témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk. Az egyes értékeléstípusokat a digitális naplóban jelöljük.

Korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében 1 tanítási nap 2 dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya: a témazáró dolgozat súlyozott jegynek számít.

3.12.2. Értékelés

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete – ezen belül is kötelezően az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben szabályozott kerettantervi anyag és a 14/2013. (IV. 5.) NGM-rendelet a szakképzési kerettantervekről rendelet alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus jogköre, amelynek szabályait a szakmai munkaközösség határozza meg és ellenőrzi. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek és teljesíthetőnek kell lenni. Minden tanár és szakoktató a tanév első óráján, foglalkozásán a tanuló füzetében rögzíti a tantárgy minimális követelményeit, az értékelés legfontosabb szabályait.

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. (Értékeléssel kapcsolatban fontos figyelembe venni a 2.2.1 fejezetben rögzített – pedagógus kompetencián belül - megfogalmazott elvárásokat, 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése)

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- a tanuló számára adjon egyértelmű visszajelzést erősségeire és fejlesztendő területeire;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségeit mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulónk esetében:

- tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- szabálytisztelét, felelősségvállalását,
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

- ösztönző hatású,
- folyamatos, rendszeres,
- segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei világosak és előre ismertek.

Az értékelés formái

- A szóbeli értékelés:

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítség, tanács-tanórán és azon kívül,
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás,
- a tantestület illetve a diákság előtti tanári, továbbá intézményvezetőségi értékelés.

Az írásbeli, szöveges értékelés

- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- dicsérek, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe és a digitális naplóba.

Nevelőtestületi, intézményvezetőségi értékelés a tanévnnyitó és a tanévzáró értekezleten történik, osztályfőnöki értékelés félévente legalább két alkalommal.

Osztályozás (Nkt.54. §; 20/2012. EMMI-rendelet 64. §)

Az osztályzatok kialakításának elvei

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belül egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.

Az emelt és a középszintű érettségire történő felkészítés értékelése

Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és *emelt szintű* érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani. Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és *közép szintű* érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.

Komplex, összevont tantárgyak osztályozása

Komplex (természettudomány, természetismeret) esetében amennyiben a tantárgyat több pedagógus tanítja adott tanulócsoportban a félévi, év végi osztályzatot az érintett pedagógusok által adott érdemjegyek számtani átlaga adja. Az érintett pedagógusoknak a véglegesnek szánt osztályzatok megállapítása érdekében szóbeli egyeztetést kell lefolytatni. Amennyiben véleménykülönbség alakul ki adott tanuló osztályzatát illetően az érintett pedagógusok között annak a pedagógusnak az értékelését kell figyelembe venni, aki magasabb óraszámban oktatja az adott tanulót.

Szakkimáziumban valamennyi évfolyamon (9-12.) a magyar nyelv és irodalom tantárgy esetében az elektronikus napló (SNW) a magyar nyelvet és az irodalmat külön-külön résztantárgyként kezeli (két külön oszlopba lehet érdemjegyet rögzíteni). A félévi és tanév végi magyar nyelv és irodalom tantárgy egyetlen osztályzata a két résztantárgy (magyar nyelv, irodalom) érdemjegyeinek összevonásával kerül kialakításra.

Szakképzési osztályzatok megállapításainak sajátosságai

Ha a tanuló a külső szakmai gyakorlatát több helyen tölti le, akkor gyakorlólhelyenként legalább egy érdemjegy szükséges az osztályzat megállapításához.

Ha a tanuló gyakorlati képzését nem az iskola tartja, a tanuló félévi és év végi osztályzatát a gyakorlati képzés szervezője állapítja meg. [Köznevelési törvény 54. § (8)] Az osztályfőnök a havi érdemjegyek alapján egyeztet gyakorlati oktatóval és rögzíti a félévi, illetve év végi osztályzatot.

Amennyiben a szakmai gyakorlat iskolai gyakorlati helyen, iskolai tanműhelyben kerül megszervezésre a félévi és év végi osztályzatot a gyakorlati oktató állapítja meg. Ugyancsak a gyakorlati oktató állapítja meg az osztályzatot, ha a gyakorlat megosztva kerül megszervezésre, külső és iskolai gyakorlati helyen is (csoportos/összevont gyakorlat formájában), az osztályzat megállapítása előtt egyeztet a külső gyakorlati hely oktatójával.

Amennyiben a szakmai gyakorlat megosztva kerül megszervezésre, külső és iskolai gyakorlati helyen is (csoportos/összevont gyakorlat formájában), a külső gyakorlati helyen kapott érdemjegyet egyszer, a csoportos/összevont iskolai gyakorlatokon (amelyik szakképesítésnél a központi programban ez szerepel) kapott érdemjegyet súlyozottan (kettő érdemjegyként) számítjuk be.

A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele. A tanulók teljesítményét a kamara által delegált szintvizsgabizottság értékeli a gyakorlati szint vizsgakövetelményei alapján.

Érdemjegyek elvárható száma

A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez heti 1-2 órás tantárgyból kéthavonta minimum egy, de a félév során legalább három, 3-4 vagy több órás tantárgyból lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzon érdemjegyet. Egyéb esetben az óraszám +2 osztályzat az irányadó.

Gyakorlati tantárgyakból havonta egy érdemjegyet kell kapniuk a tanulóknak, hosszabb gyakorlati projektfeladat esetén havi bontásban a projektekre több osztályzatot is kapnak.

A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

A végleges osztályzat megállapítása vitatott esetben

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja. [Nkt. 54.§ (6)]

A nevelőtestület fenti jogkörét az osztályban tanító pedagógusok közössége gyakorolja. Ezt a testületet az igazgató, az illetékes igazgatóhelyettes vagy az osztályfőnök is összehívhatja. Az osztályfőnöknek kötelessége összehívni, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér. A módosításhoz a szavazati joggal rendelkezők több, mint 50 %-ának igenlő szavazata szükséges. Szavazati joggal rendelkezik minden, az adott osztályban tanító pedagógus, az igazgató, a felelős igazgatóhelyettes. Minden résztvevőnek egy szavazata van. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök dönt.

Osztályzat megállapítása a felnőttoktatásban

Az esti vagy levelező munkarend szerinti felnőttoktatásban a tanulók tudását év közben adott érdemjegyekkel, vagy félévkor, illetve év végén tanár előtti beszámoltató vizsgán kell értékelni.

Ha a tanár év közben adott érdemjegyekkel értékeli a félévi és év végi osztályzatokat ezek alapján kell megállapítani. Amennyiben a tanulónak nincs elég érdemjegye, akkor félévkor, illetve év végén nem osztályozható, a továbbhaladáshoz osztályozó vizsgát kell tennie.

Ha a tanár beszámoltató vizsga alapján értékeli, osztályzatát a vizsga eredménye alapján kell megállapítani félévkor és tanév végén.

3.13. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés. A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak. A gyakorlati oktatás során indokolt esetekben adható otthoni feladat, ilyen lehet például gyűjtőmunka, kutatási feladat, kiselőadásra való felkészülés, rajzi feladat stb.

A tanulók tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a tanuló aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése.
- Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.

- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyokhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:

Az írásbeli feladat

- legyen változatos,
- legyen előkészített,
- segítse az elmélyítést,
- gyakoroltasson,
- szoktasson csoportos munkára,
- az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.

A szóbeli feladat:

- fejlessze a szövegértést,
- fejlessze a beszédkésztséget,
- teremtsen lehetőséget együttműködésre,
- fejlessze a verbális memóriát,
- tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát,
- az összes házi feladat több mint felét tegye ki.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

A tanulók heti átlagos otthoni tanulmányi munkája nem haladja meg a tantárgy heti óraszámát.

3.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom osztályzatokra a tanuló osztályfőnöke tesz javaslatot az osztály DÖK véleménye alapján, és azt a félévi illetve év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület hagyja jóvá. Az osztályfőnöknek a javaslat megtételekor tehát figyelembe kell venni a tanulót tanító pedagógusok, a gyakorlati képzőhely és az osztály véleményét. Ha az osztályfőnök által javasolt valamelyik minősítéssel nem minden pedagógus ért egyet, az osztályozó értekezleten a végleges minősítést nyílt szavazással, egyszerű szavazattöbbséggel kell megállapítani. A szavazásban a tanulót tanító pedagógusok vesznek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye dönt.

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit Ady esten, tanévzáró ünnepélyen értékeljük. Ennek formája emléklap, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket (csoportokat, csapatokat) is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi, gyakorlati munka,
- versenyeredmények,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- szakoktatói,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök, a munkaközösségek, a gyakorlati képzőhelyek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, regionális, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, szakmai és kulturális versenyek győztese, helyezettje, kiemelkedő sportoló, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi, közösségi munka részese), jutalmát az Ady esten, illetve tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás (pl.: Pákozdi Emlékpark)
- hozzájárulás szakmai, kulturális, sport egyéb rendezvényen való részvételhez (pl.: iskolai gépjármű térítésmentes biztosítása, autóbusz bérlés)

3.15. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. A szakképzésben alkalmazni kell a szakképzési törvény szabályait is.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie a 2.10.1. pontban felsorolt esetekben.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Szakközépiskolai végzettséggel a tanuló, amennyiben teljesítette a szakközépiskolai felvételi követelményeit, a szakközépiskola 10. évfolyamán folytathatja tanulmányait.

Szakközépiskolai tanuló szakközépiskolai végzettséggel a közismereti és szakmai tanulmányainak beszámításával a folytathatja tanulmányait a kétéves kötelező érettségi tantárgyakra felkészítő képzésben.

A tanuló dönt arról, hogy a szakmai érettségi vizsgát követően továbbtanul-e a szakközépiskola komplex szakmai vizsgára felkészítő szakképzési évfolyamán. A tanuló, döntése alapján a szakközépiskolai ágazathoz tartozó bármelyik szakképzésben is folytathatja tanulmányait iskolán belül vagy másik intézményben. Erre az általános átvétel szabályai az érvényesek.

A tanuló szakközépiskolai végzettséggel bekapcsolódhat az érettségire felkészítő kétéves képzéssel párhuzamosan az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe azzal a feltétellel, hogy a 14. évfolyam már csak a középiskola befejező évfolyamának elvégzése után kezdhető meg. Az érettségi vizsgát legkésőbb a 14. évfolyam első félévének utolsó napjáig kell megszereznie.

A középiskola befejező évfolyamának elvégzésével a tanuló bekapcsolódhat az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe azzal a feltétellel, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget.

3.16. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére Szekszárdon élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag megismertetésének módjai:

Településünkön (Szekszárdon) a következő nemzetiségek élnek:

- Német
- Roma

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei:

A következő tanítási órák: történelem, társadalomismeret, magyar nyelv és irodalom, vizuális kultúra és osztályfőnöki.

Szabadidős tevékenységek: projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.

Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

3.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Kiemelt célok

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogprevenció,
- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- az élelmiszerbiztonság fejlesztése,
- egészségmegőrzés, munkavédelem,
- aktív napi testmozgás kialakítása,

- a közegészség- és járványügyi biztonság fokozása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása,
- környezet ápolása és védelme,
- környezettudatos szemlélet, magatartásformák kialakítása.

Egészségnevelési elvek

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése.
- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- Az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátításának kialakítása.
- Elsődleges prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása; az egészség megőrzése, a specifikus betegségek kialakulásának megelőzése.
- A tanulók természetismeret és biológia órákon szerzett ismereteire támaszkodva, azokat tudatosítva a tanulóknak az ember és a környezet közötti kapcsolatot, azok hatékony kölcsönhatását.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknak az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Egészségnevelés területei

- Higiénikus, egészséges életvitel,
- Betegségek elkerülése, egészség megóvása,
- Lelki egészség megóvása, krízis-prevenció,
- Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése,
- Az egészséges táplálkozás,
- A családi életre, szülővé nevelés,
- Szabadidő – kultúra fejlesztése.

Környezeti nevelési elvek

- A tanórákon az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozások hozzárendelése.
- Az tanóra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzák fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák.

- Szakmai elméleti és gyakorlati oktatás környezettudatos szemlélete, a környezeti feltétel vizsgálata.
- A diákjaink számára szakmai gyakorlatok alkalmával lehetőség van a környezeti nevelésre; a környezetkímélő technológiák elsődlegessége.
- Rendszeres üzemlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése.
- Évente rendezett sportnapon a túrázás, kerékpártúra és egyéb sporttevékenységek során találkoznak tanulóink a környezetvédelemmel kapcsolatos problémákkal.
- A gyakorlati- és más sporttáborok alkalmával az iskolától távol lévő környezettel ismerkedhetnek meg a tanulók.
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel.
- A természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése.
- Tudományosan megalapozott a globális összefüggések megértése, ebből adódó mindennapi lehetőségek és feladatok bemutatása.
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód a szakmai elméleti és gyakorlati oktatásban.

3.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei maradéktalan kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Az esélyegyenlőséget biztosítani kell a szakképzéshez való hozzáférés esetében, a gyakorlati képzőhelyek kiválasztásában, a választható szakképesítések vonatkozásában, a hátrányos helyzetűek támogatásában.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztésében,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulással,
- a differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,

- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- pályaválasztás segítségével,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- partnerközpontú neveléssel.

3.19. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

3.19.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jog írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Társadalomismeret:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének szempontjai.

Történelem:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól,
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrogzítás együttműködéssel,
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel,
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése),
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

3.19.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Serdülőkorban a szülői kapcsolatokból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárscsoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Ifjúkorban megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével,
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság),
- Iskolarendőr program,
- Személyiségfejlesztés,

- Közösségfejlesztés,
- Drámapedagógiai eszközök.

4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEI ÉS FÜGGELÉKEI

A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet Tantárgyi Helyi tantervek (Tantárgyi programok)
2. sz. melléklet Szakmai program
3. sz. melléklet Az egyes tantárgyakra vonatkozó középszintű érettségi témakörök
4. sz. melléklet Kollégium pedagógiai programja

5. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelőtestülete a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése ..... év ..... hónap ..... napjától történik felmenő rendszerben. A bevezetésben nem érintett évfolyamokon a nevelő-oktató munka a ..... év ..... hónap ..... napjától érvényes pedagógiai program szerint folyik.

A pedagógia program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a centrum székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszérének elektronikus felületén.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény diákönkormányzata ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, amelyet aláírással tanúsítok.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
diákönkormányzat képviselője

A *pedagógiai programot/módosítását* a szülői szervezet (közösség) ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
szülői szervezet (közösség) képviselője

A *pedagógiai programot/módosítását* az iskolaszék ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az iskolaszék véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
iskolaszék képviselője

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézményi tanács ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény nevelőtestülete ..... év ..... hó ..... napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

igazgató

P. H.

Fenntartói (centrum főigazgatói) jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....
.....
.....
.....
.....

(fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) ..... (fenntartó (centrum) hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szerve/vezetője* az pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
fenntartó (centrum) képviselője